

Huldevoorstelling in Archief voor Vlaams Cultuurleven

Het Linnen Venster liet andere cinema zien in Antwerpen van de jaren vijftig

Op maandag 17 oktober 1949 vond in zaal Roxy op de Antwerpse Meir de eerste voorstelling plaats van cineclub Het Linnen Venster. Op het programma stond de klassiek geworden documentaire "Nightmail" van Watt en Cavalcanti, een kunstfilm over de Franse beeldhouwer Maillol en een Belgische film van Charles Dekeukelaire "De Stichter". 39 jaar later blijken alle sporen van deze gebeurtenis uitgewist. De Roxy, toen een hotel en cinemazaal op de Meir is gesloopt om plaats te maken voor de C&A. "Nightmail", "Maillol" en "De Stichter" zijn verdwenen onder het stof van cinematheken. Het Linnen Venster heeft sinds 1963 geen films meer gedraaid.

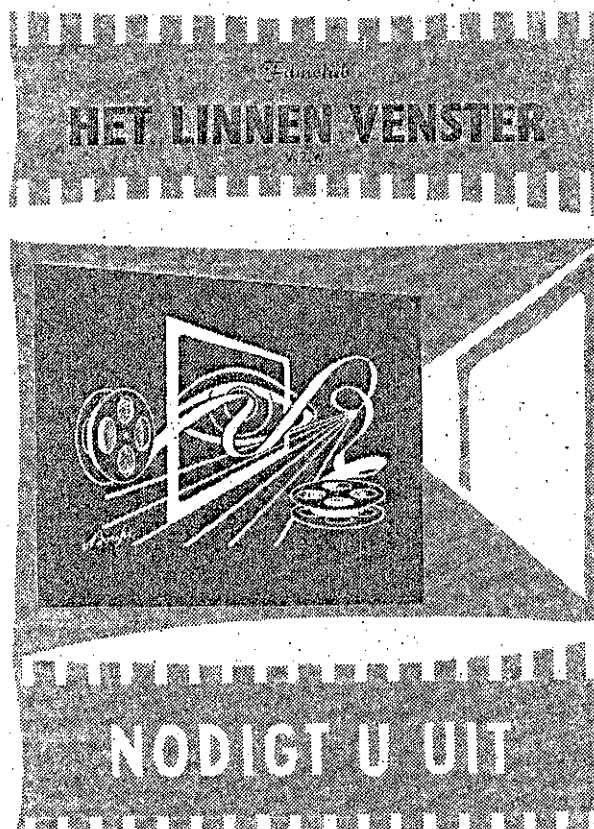
Het Linnen Venster was een kind van zijn tijd. De oorlogsjaren hadden het culturele leven in Antwerpen geconditioneerd. Na de bevrijding ontstonden er opnieuw gedurfdere activiteiten wat in de jaren vijftig zou leiden tot belangrijke organisaties als De Nevelvlek, Theater Op Zolder, Gard Sivik, G 58, het Centrum voor Artistieke Werking en ook Het Linnen Venster.

Het idee van een filmclub in Antwerpen kwam niet uit de lucht vallen. Karel Simons, grondlegger van Het Linnen Venster was op de hoogte van de "alternatieve" filmactiviteiten tijdens en na de oorlog in het Antwerpse (KFL, Mega, de Russische Vereniging, Artes, Filmacademie) en kende de werking van L'Ecran du Séminaire, een goed geleide filmclub in de hoofdstad. Simons putte echter vooral inspiratie bij de Antwerpse Kinoclub die in het Antwerpen van de twintiger jaren Luis Bunuel, René Clair en Eisenstein geïntroduceerd had. Simons zocht contact op met mensen die toen aan de Antwerpse Kinoclub hadden meegewerkt.

Wanneer op 16 december 1950 de statuten van Het Linnen Venster in het Staatsblad verschenen, behoorden bij de zesten mede-ondertekenaars ook stadsarchivaris Frans Smekens, conservator Frank Van de Wijngaert en kunstenaar Joris Minne, alle drie betrokken bij de Antwerpse Kinoclub.

Bij de ondertekenaars waren verder Willy Calewaert, Corry Lievens, de directrice van het Jeugdtheater, journalist Mark Turfkruyer, Marcel Van Jole, Lode Hendrickx (later BRT-realisator) en Roland Verhavert, toen nog boekhouder, later cineast.

1949-1950 was een inrijjaar voor Het Linnen Venster met nog onregelmatige voorstellingen. Vanaf het seizoen 1950, wanneer de cineclub ook juridische bestaansgrond kreeg, ontplooidde Het Linnen Venster, een dynamische en originele werking die een generatie Antwerpenaars liet kennismaken met een andere rol van cinema.

Affiches, uitnodigingen en brochures van Het Linnen Venster hadden steeds een verzorgd ontwerp.

een programmaverklaring. Met "Nightmail", "Maillol" en "De Stichter" stond respectievelijk een filmklassieker, een kunstfilm en een Belgische prent op het programma, drie sectoren waar Het Linnen Venster bijzondere aandacht aan zou besteden.

De clubvoorstellingen, veelal exclusief en gratis voor clubleden die jaarlijks 100 frank lidgeld betaalden, vonden in een inloopperiode plaats in de Roxy, dan een tijdje in de eveneens verdwenen zaal van de Smalfilmstudio aan de Frankrijklei 70. Tenslotte sloeg Het Linnen Venster zijn hoofdkwartieren op in de zaal van het CAW, Comité voor Artistieke Werking aan de Meir 75, waar nu het Meirtheater is, en in het auditorium van General Motors. In zijn topperiode legde Het Linnen Venster zelfs speciale

bussen in naar de Noorderlaan!

Het Linnen Venster baarde opzien in het Antwerpen van de jaren vijftig. Middernachtvoorstellingen, zondagochtendvoorstellingen, kunstfilms (ook op zondag) in het Museum voor Schone Kunsten, King op Zolder op de Stadswaag, een festival met experimentele films in de feestzaal van de Dierentuin, een serie film en theater met KNS-acteurs die toneelfragmenten kwamen spelen — het waren evenementen voor cinefielen. Onder impuls van Het Linnen Venster ontstond ook het Festival van de Belgische film, groeide een film als "Meeuwen Sterven in de Haven" van Roland Verhavert, Rik Kuypers en Ivo Michiels en kregen Belgische cineasten een platform aangereikt. Belangrijk waren ook de discussie-

sie-avonden en praatavonden met Joris Ivens, Henri Storck, Roger Leenhardt, Wolfgang Staudte en Lotte H. Eisner.

Zo dynamisch de jaren vijftig waren voor Het Linnen Venster, zo stil de jaren zestig.

De tijdsgeest was veranderd en andere cineclubs en de BRT namen de pioniersrol van Het Linnen Venster over. De kernleden Lode Hendrix, Roland Verhavert, Bert Hermans en Karel Simons gingen zich actief met film bezig houden, vooral bij de BRT trouwens.

In de circulaire van januari 1962 rondgestuurd aan de leden is het doek zo goed als gevallen. Twaalf jaar fantastische filmwerking wordt samengevat: "Wij danken u voor de belangstelling die u de Het Linnen Venster-activiteit sedert de oprichting van de vereniging in 1949 heeft betoond. Tonogtoe werden meer dan 350 voorstellingen en manifestaties ingericht en 1500 films vertoond, waarvan tientallen in eerste voorstelling te Antwerpen en voor ons land."

Het zou bij die 1500 films blijven.

F.H.

Hulde Karel Simons

Zaterdag 3 december vindt in het Archief voor Vlaams Cultuurleven, Minderbroederstraat 24 te 2000 Antwerpen een huldevoorstelling plaats voor het Linnen Venster en zijn stichter Karel Simons. In een inleidend woord wordt de geschiedenis van Het Linnen Venster geschetst, daarna volgt de projectie van drie sleutelfilms uit de programmaties van Het Linnen Venster: "A la conquête du Pole" (1908) van Georges Méliès, "De Ballade van de hoge hoed" (1932) van Max De Haas en "Nightmail" (1936) van Watt en Cavalcanti. De avond begint om 20.00 u; toegang 100 frank. Alle inlichtingen bij de organisatoren Club Moral, 03/236.82.59.

Minder be

«13

Kuns

het l

Regelmatig bi
tureel Centrum
creatieve Wilrij
kans met hun we
ten te treden. Da
voor hobbyisten
verleden al op
toonstellingen a
ken kwamen, al
getalenteerde W
stenaars.

Voor de tweede
deze laatste nu i
De Kern artistie
Marcel Amssom
voorzitter van de C
raad, herinnerde
begrip "Wilrijkse
daarbij zeer ruim

Iedereen die ool
binding met Wilt
zich immers kan
Waar in 1986 nog
kandidaten wees
den, overleefden

«Haal

Wie bev
Sinterkl
tot de k

Een eenvo
03/651.67.
persoonlij

Eenvoudiger kan
niet geloven als
uw deur aanklop
mer een babbelt
geschenken eig
En wat zullen hi
neer ze met te
beschrijven.
Achterdit feest
een hele organi
medewerkers.
ploegen vorme
hun medewerki
ment.

Sinterklaas pe
beschikking op

VIJFDAG

ZATERDAG

ZONDAG